ՔՍԱՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—2430—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ—20—ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ—Ն. Տ.—2—ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ—1879

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին ի Պոլիս ոսկի 10 մեճ.
» Գաւառաց » 2 1 լիրա
Վեցամսեայ » ի Պոլիս » 5 մեճ.
» » Գաւառաց » 1 լիրա
Օտար երկիրներու » 50 ֆր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժ։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ծանրոց ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Ղալաթիա Սանտըքճըլար Ճատտէսի թիւ 198, Նորօ խան, Մասիսի գրասենեակ։
Ճամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։
Զրկուած նամակք յօդուած, ետ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Արեւելեան Ռումէլիէն առնուած լուրերը Պուլղարաց բռնութիւններուն նկարագիրը կուտան։ Փիլիպէի յունական թերթին խօսքին նայելով Թաթար—Պազարճըգի մէջ Պուլղարք իսլամաց տուներն ու խանութներն, ինչպէս նաև արտերն ու արօտները գրաւեր են։ Վերադարձող գաղթականք իրենց տուներէն Պուլղարները հանելու համար հազար ղրուշ կամ աւելի սուղ վճարելու կը պարտաւորին. նոյն իսկ Պուլղար մ'սուտ առնլով Թուրքի մը տունը պարպած ժամանակ դուռները պատկիներն և այլն կը կոտրէ և տունը քանդելով կը մեկնի։ Խանութները պարպելու համար մինչև յառաջիկայ ապրիլի վերջը պայմանաժամ կը պահանջուի առանց պատճառի և առանց վարձքի, արօտներուն ծաղրական վարձք մը տալ կուզուի, և արտերուն բերքին մէկ չնչին մասը կը տրուի տէրերուն։ Երբեմն ևս Պուլղարիա վերադարձող գաղթականք չքաւորութենէ և անօթութենէ կը հիւանդանան կը մեռնին, քանզի ոչ մի կողմէ մ'իրենց օգնութիւն չտրուիր։ Պուլղար սպայից և ոստիկանաց բաղդատմամբ նախորդ Թուրք զապթիէները տանելի սուրբ համարելու է, քանզի Պուլղարք իրենց ուրիշ յոռութեանց վըրայ գինովութիւնն ևս կաւելցնեն։ Արեւելեան Ռումէլիի գաւառն Սլավ երկիր մ'ընելու ջանքերը կը շարունակեն ամենայն կերպիւ. պաշտօնատարաց ամենամեծ մասը Պուլղար են նոյն իսկ իսլամ և Յոյն նահանգաց մէջ, հակառակ այս երկու տարերաց ազդու բողոքներուն։ Եւրոպական թերթերէն ոմանք կը հետևցնեն թէ Պուլղարաց և իսլամաց միջև բնաւորութեան անհամաձայնութիւն և անհաշտ ատելութիւն մնած լինելով, այսուհետև բնակակցութիւն անկարելի է։ Պուլղարք ընդերկար նուաճեալ և սարուկ մնացած լինելով, վերջապէս իրենց երկրին տէր եղան և իրենց տիրապետութիւնը սաստկութեամբ 'ի գործ կը դնեն։ Ասոր համար խորհուած էր Ռուսական զօրաց մեկնելէն ետև խառն Եւրոպական զօրք դնել Արեւելեան Ռումէլիի մէջ. բայց քանի որ այն ծրագիրն 'ի դերև ելաւ, ապահովութեան պահպանութիւնը Պուլղար զօրաց մնայ, որուն հետևանքը կը տեսնուի։ Պուլղար ազգային զօրաց նոր հրամանատար Ստրեքէր զօրավարն (Բաշիտ փաշա) Ալէքօ փաշային յայտարարած էր թէ օրինազանց զինուորները մահուամբ իսկ պատժելու արտօնութիւն ունենայ ինք, բայց այս պահանջման դ ործադրութիւնը դեռ չտեսնուեցաւ, թէպէտև ամեն օր Պուլղարաց կողմէն օրինազանցութեան գործեր կը լսուին։ Այս դժուարութիւնները լուծուելու համար պէտք է որ կա՛մ Պուլղարք չափաւորութեան դառնան, կա՛մ իսլամք իրենց կրած բռնութեանց համբերելու վարժուին, և կա՛մ Եւրոպական տէրութիւնք միաբան որոշում մը տան։ Սակայն այսպիսի միաբան որոշումն ո՛րչափ դըժուար է։ Բ. Դուռը դաշնադրութեանց զօրութեամբ իրաւունք ունի Պալքաններ զօրք դնելու, և վաղ կամ անագան այս խնդիրը պիտի ներկայանայ։

Բայց գուցէ նախ Հելլենական խնդրոյն լուծումն հարկ համարուի, որ այժմ առ կախ կը մնայ, Հելլենական կառավարութիւնն յայտարարութիւն մը ներկայեց տէրութեանց, որով Ժ.Գ.րդ. ատենագրութիւնը միշտ հիմ կը բռնէ բանակցութեանց, և իւր պատուիրակներն յառաջիկայ նիստին մէջ պիտի յայտարարեն եղեր թէ Ժ.Գ.րդ. ատենագրութիւնը կրնայ վիճաբանութեան դրուիլ և բարեփոխիլ, բայց բանակցութեանց հիմ պիտի լինի։ Այս առաջարկն սկիզբէն 'ի վեր Օսմանեան պատուիրակաց յայտարարութեան համաձայն է, յորմէ կը հետևի թէ Հելլենք Օսմանեան պատուիրակաց առաջարկութիւնը կ'ընդունին։ Բայց արդեօք համաձայնութիւն պիտի գոյանա՞յ, այս ուրիշ խնդիր է։

. . .

Հարաւային Ափրիկէի Անգղիական հրամանատար Վօլզլի զօրապետը սեպ. 1 թուականաւ կը ծանուցանէ թէ Զուլուներուն գլխոյ վերջին հետ դաշնադրութիւն կնքուած է, և մնացեալ վեց գլխոյ հետ ալ պիտի կնքուէր։ Ըստ այս դաշնադրութեան՝ Զուլուստան տասներկու կամ տասներեք մասի պիտի բաժնուի, իւրաքանչիւրն անկախ գլխոյ մը ներքև, որ Անգղիական դեսպանէն խորհուրդ պիտի առնու, և առանց անոր հաւանութեան պատերազմ հրատարակելու արտօնութիւն չպիտի ունենայ։ Զուլուստան զէնք և ռազմամթերք մտնելն արգիլեալ է. երիտասարդաց Զուլուի թագաւորին զինուոր լինելու համար ամուսնանալու արգելքը կը վերնայ. կախարդութիւնը պիտի պատժուի. յանցաւորները դատաստանի պիտի ենթարկին, առանց որոյ ոչ ոք պիտի մահուան պատիժ կրէ։ Զուլուներն իրենց պարտութեամբ աւելի կը շահին. քանզի՝ եթէ յաղթէին՝ աւելի վայրենի պիտի լինէին, բայց իրենց պարտութիւնը կը պարտաւորէ զիրենք քաղաքակրթութեան պայմանները մինչև մէկ աստիճան մ'ընդունիլ։

. . .

Տէյլի Նիւզ լրագրին Բեդրբուրկի թղթակիցն իւր վերջին նամակներէն միոյն մէջ Ռուսիոյ կառավարութեան կատարած կամ կատարել որոշած անուանմանց վրայ խօսելով, կըսէ թէ կոմս Լորիս Մէլիքօֆ զօրավարին Բեդրբուրկի և շրջակայից ընդհանուր կառավարիչ անուանումն ընդհանուր գոհունակութիւն պիտի պատճառէ։ "Լորիս Մէլիքօֆ զօրավարը, կըսէ թղթակիցն, իւր յարգ վարած պաշտօններուն մէջ վարչական մեծ կարողութիւն ցուցած է, և իւր անուանումն ուշադրութեան արժանի սա կէտն ալ ունի, որ ինք առաջին Հայազգին է որ Ռուսիոյ վեհ. կայսեր անձին մօտ այսքան բարձր պաշտօնի մը կը կոչուի։ Լորիս Մէլիքօֆ՝ Կուրքօ զօրավարին կը յաջորդէ, որ անցեալ ապրիլ ամսոյ մէջ Ոչնչականաց դէմ ինչ ինչ միջոցներ ձեռք առնուած ժամանակ Բեդրբուրկի առժամանակեայ ընդհանուր կառավարիչ անուանած էր։ Այդ առժամանակեայ պաշտօնն այժմ ջնջըւած, և Լորիս Մէլիքօֆ զօրավարն իբրապէս ընդհանուր կառավարիչ եղած է։ Թղթակիցը կըսէ թէ Զարն իւր անուան տօնախմբութեան օրը վաւերացուցած և ստորագրած է Լորիս Մէլիքօֆի և այլոց անուանումները։ Ռուսիոյ գահաժառանգ իշխանը (Զարևիչը) վերջին պատերազմին ժամանակ Եւրոպական Թուրքիոյ կողմը Ռուսական բանակին ընդհանուր հրամանատարի պաշտօն վարող Նիքօլա Մեծ դքսին յաջորդած է իբրև ընդհանուր հրամանատար Բեդրբուրկի զինուորական շրջանակին, և Աղէքսանդր կայսեր կրտսեր որդի Վլատիմիր Մեծ դուքսն ալ՝ իւր եղբօր (Զարևիչին) տեղ կայսերական թիկնապահ զօրաբանակին ընդհանուր հրամանատար եղած է։

ՊԱՏՃԷՆ ԱՆԳԼՕ-ԱՖՂԱՆ ԴԱՇՆԱԳՐԻՆ

(Շար. և վերջ տես թիւ 2429)

Յօդ. 7. Անգղիական կառավարութեան և Աֆղանստանայ Բարձր. Էմիրին երկիրներուն միջև վաճառաց անցուդարձն ազատ լինելու և չընդհատուելու համար, Աֆղանստանայ Էմիրը կը խոստանայ ամեն ջանք ի գործ դնել վաճառականաց պաշտպանութիւնն ապահովելու և Աֆղանստանայ հանրածանօթ ուղիներուն վրայ վաճառաց անցքը դիւրացնելու համար։ Այդ ուղիները պիտի բարւոքին, և ընդհանուր կերպիւ առևտրոյ դիւրութեան համար երկու կառավարութեանց յարմար դատելիք եղանակաւ պիտի պահուին, և փոխադարձաբար ընդունելիք երկրական կարգադրութեանց ներքև պիտի դրուին։ Յիշեալ ուղեաց պահպանութեան ու ապահովութեան ինչպէս նաև այդ ուղիներէն անցնող վաճառքներէն առնուելիք տրոց որոշման և վաճառականութեան զարգացման համար տարի մը միջոցի մէջ առևտրական դաշնադրութիւն մը պիտի շինուի, յորում երկրին վիճակը կատարելապէս 'ի նկատ պիտի առնուի։

Յօդ. 8. Դաշնակից կառավարութեանց միջև հաղորդակցութիւնները դիւրացնելու և երկու երկիրներուն միջև ամեն տեսակ յարաբերութիւնները զարգացնելու համար, ընդունուած է որ Հուրամէն * մինչև Քապիլ հեռագրական գիծ մը պիտի հաստատի Անգղիական կառավարութեան ձեռօք և անոր ծախիւք։ Աֆղանստանայ Էմիրը կը խոստանայ այդ գծին պահպանութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուլ։

Յօդ. 9. Երկու պետութեանց միջև բարեկամական դաշնակցութեան մը նորոգուիլն 'ի նկատ առնելով, որ վերոյգրեալ յօդուածներով ապահովեալ է, Անգղիական կառավարութիւնն Աֆղանստանայ Էմիրին կը վերադարձնէ Քանտահար և Ճէլալապատ քաղաքներն՝ Անգղիական բանակաց ձեռք գտնուող բոլոր երկրին հետ, 'ի բաց առեալ Հուրամի, Փիշինի և Սիպիի գաւառներն։ Աֆղանըստանայ Էմիրն ալ իւր կողմէն հաւանութիւն կուտայ թէ Հուրամի, Փիշինի և Սիպիի գաւառներն Անգղիական կառավարութեան հովանաւորութեան և վարչական հսկողութեան ներքև պիտի գտնուին, այսինքն թէ յիշեալ գաւառք կանոնաւոր վիճակ մը միայն պիտի ունենան և Աֆղան թագաւորութեան երկրէն մշտնջենապէս բաժանեալ չպիտի կրնան նկատուիլ։ Այդ գաւառաց հասոյթները՝ քաղաքային վարչութեան ծախքերն հանուելէ ետև՝ Բարձր. Էմիրին պիտի յանձնուին.

Անգղիական կառավարութիւնն իւր ձեռաց մէջ պիտի ունենայ Խայպէրի և Միչնի կիրճերուն հսկողութիւնն, որք Փէշավուրի և Ճէլալապատի գաւառաց միջև կը գտնուին, ինչպէս նաև այդ կիրճերուն շուրջը գտնուող տեղերուն վրայ բնակեալ անկախ ցեղերուն հետ ամեն յարաբերութեանց հսկողութիւնն։

Յօդ. 10. Իւր օրինաւոր իշխանութիւնը կատարելապէս ձեռք բերելու և պահպանելու մասին Բարձր. Էմիրին օգնելու նպատակաւ, և վերոգրեալ յօդուածոց մէջ նշանակեալ պարտականութեանց լիովին գործադրութիւնն 'ի նկատ առնլով, Անգղիական կառավարութիւնը կը խոստանայ վեց դանձ րուփի (120,000

* Հուրամ արդէն Հնդկաստանի հետ հեռագրական հաղորդակցութիւն ունի։

Անգղ. լիրա) տարեկան նպաստ մը վճարել Բարձր. Էմիրին և անոր յաջորդաց։

Կանտահար 26 մայիս 1879
4 Ճէմազի-իւլ-ասխիր 1296

(Ստորագրութիւն)

ԷՄԻՐ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԵԱԳՈՒԲ ԽԱՆ (Կնիք)

Ն. ՔԱՎԱԿՆԱՐԻ, Հաւատարիմ և բաղաքական գործակատար

ԼԻԹԹԸՆ, փոխարքայ և ընդհանուր կառավարիչ Հնդկաստանի (Կնիք)

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 1 Յուլիս.

Սամոսի ժողովրդեան երեսփոխանաց ժողովը մասնախմբին Անգլիայէն խնդրած դիւանագիտական միջամտութիւնը տեղի չպիտի ունենայ, որովհետև Դուռն արդէն պաշտօնական բրած է Սամոսի ծերակուտի ժողովին այն չորս անդամներն, որոց պաշտօնանկութիւնը կը խնդրէր ժողովուրդը՝ զեղծում գործած լինելու ամբաստանութեամբ։

Անգղիական մամուլն Աւստրո-Հունգարիոյ և Գերմանիոյ միջև բարեկամական յարաբերութեանց ամրապնդման առթիւ մեծ գոհունակութիւն կը յայտնէ։

Լոնտրա 1 Յուլիս.

Այսօր Սիմլայէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Անգղիական զօրքը Տաքքան գրաւեր է առանց որ և է դիմադրութեան։ Աֆղանստանոյ Էմիրը խօսք տուեր է Անգղիացւոց թէ ապստամբաց դէմ պիտի օգնէ իրենց։

Լոնտրա 1 Յուլիս.

Պ. Տը Հէյմէրլէի արտաքին գործոց նախարար անուանելուն վրայ Անգղիական կառավարութիւնը կատարեալ գոհութիւն յայտնեց Աւստրիական կառավարութեան։

Պէրլին 1 Յուլիս.

Պիսմարք իշխանին և Կորչաքօֆ իշխանին միջև տեսակցութիւնն անհաւանական եղաւ (1)։

Պետրպուրկ 1 Յուլիս.

Ռուսիոյ պաշտօնական լրագիրք Կէօք Թէբէ բռնած տեղը Թէքքէի Թիւրքմէնաց հետ եղած կռւոյն մէջ յաղթութեան պատիւը Ռուսական զօրաց կընծայեն։

Պաշտօնական տեղեկագրաց նայելով Թիւրքմէնք մեծ կորուստ ևս քաշելով պարտուեցան և պատերազմի դաշտին վրայ 435 մեռեալ թողեր են (2)։

Լոնտրա 1 Յուլիս.

Օսմ. Փոխ.		11 7/8
Փոխ.	1865	14 3/4
»	1869	13 7/8
»	1871	56 1/2
»	1872	21 3/4
»	1873	13
»	Եգիպտ.	77 1/8
Անգղ. Փոխ.		97 15/16

Փարիզ 1 Յուլիս.

Օսմ. Փոխ.		11,97 1/2
Գաղղ. Փոխ.	5 0/0	84,05
» »	» Նոր	83,90
» »	5 0/0	119,10

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական Հրամանաւ՝

Վիէննայի Օսմանեան դեսպանատան նախորդ երկրորդ քարտուղար Միհրան էֆէնտին՝ Զէթինեէի Օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ։

Դիմշվարի նախորդ հիւպատոս Տակէս էֆէնտին Նիշի (Սերպիա) ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ։

Մեր երէկուան թուով ծանուցինք թէ Բ. Դուռն որոշած էր երկու յանձնախումբ կազմել՝ մին Եկամտից և միւսը ծախուց հսկելու համար։ Ելմտական բարենորոգմանց (Ըսլահաթը Մալիյէ) յանձնախումբն ոչ ևս գործ ունենալուն պատճառաւ՝ երկու մասի բաժնուեցաւ, մին գաւառական նախարար Սայիտ փաշայի նախագահութեան ներքև եկամտից, և երկրորդ մասը ներքին գործոց նախարար Գամիլ փաշայի նախագահութեան ներքև ծախուց հսկելու համար։ Այս յանձնախումբերն երէկ գործի սկսան։

Վագըթ իւր այս առուր թուոյն մէջ կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռն Եւրոպական Թուրքիոյ բարենորոգմանց համար Պէրլինի դաշնագրին 23րդ յօդուածին համեմատ չինած ծրագրէն մէկ մէկ օրինակ յիշեալ նահանգաց կուսակալներուն ղրկեր է, որք տեղական ժողովրդոց երևելիներէն խորհուրդ կազմելով քննութեան պիտի ենթարկեն զայն և իրենց դիտողութիւնները պիտի հաղորդեն Բ. Դրան, որ ըստ այնմ բարեփոխելով յիշեալ ծրագիրն Եւրոպական յանձնախմբին պիտի ներկայէ։

Գարատաղի սահմանները որոշելու պաշտօն ունեցող խառն յանձնախումբը Կ. Պոլիս եկաւ։ Կըյիշուի որ այս յանձնախումբն իւր պաշտօնին մէկ մասն աւարտելէ ետև՝ դժուարութեանց հանդիպած էր, որք լուծում մը չկրցին ստանալ։ Կըսուի թէ առ կախ մնացած խնդիրք մայրաքաղաքիս մէջ պիտի որոշուին։

Քանի մ'օրէ ի վեր անստոյգ զրոյցներ եղած էին Պալքանաց գրաւման խնդրոյն նկատմամբ։ Թուրք լրագրաց խօսքին նայելով, Բ. Դուռը Պէրլինի դաշնագրին այս տրամադրութիւնն հնար եղածին չափ շուտով գործադրելու փափաքող է եղեր, և մինչև իսկ կ'ըսեն թէ Եւրոպական կառավարութեանց հետ բանակցութիւնք սկսած են, և ամեն մէկ կառավարութեան տարբեր ընթացք մը կը վերագրեն։ Վագըթ լրագիրը Գաղղիան պարսաւելու չափ յառաջ գնացած էր։ Մօնիթէօր Տիւ Քօմէրս կըսէ թէ Բ. Դուռը մինչև ցարդ Պալքանները գրաւելու միտք չէ ունեցած և այժմ ալ միտք չունի։ Տէրութիւն մը կէս պաշտօնաբար խորհուրդ տուեր է Բ. Դրան որ Պէրլինի դաշնագրին այս տրամադրութենէն օգուտ քաղէ, բայց այս մասին որ և է պաշտօնական դիտողութիւն չէ եղած և Բ. Դուռն ինք ևս չէ յարուցած այս ծանր խնդիրը։ Կը հետևի ուրեմն թէ վերոյիշեալ լուրերն Արևելեան Ռումէլիի մէջ զինուորական ուժի մը զըծելու համար քննութեան ներքև գտնուած ծրագրին չափազանցութիւնը կամ այլափոխութիւնն են։

Վագըթ այսօր ալ կը ծանուցանէ թէ՝ հակառակ Լա Թիւրքիի խաղաղական լրոյ՝ Զօրլու գտնուող 15 վաշտ զօրք 'ի մօտոյ Եանեա և Թեսաղիա պիտի ղրկուին Տէտէ-աղաճի և Սէլանիկի ճամբով։

Բ. Դրան կողմանէ Օսմանեան դեսպանաց քաշուած և Փարիզի Օսմանեան դեսպանատան կողմէ Փարիզի լրագրաց հաղորդուած հեռագիր մը Ելլտըզի դէպքին վրայ խօսելով կը ծանուցանէ թէ կոստանդին Քարաթէօտօրի յիմարութիւնը թէև հաստատուած էր, այսու ամենայնիւ իւր վրայէն գտնուած թուղթերէ, ինչպէս նաև ուրիշ նշաններէ հասկցուած է թէ Վեհ. Սուլթանին պալատէն դուրս ելնելու միջոցին բանի պալատէն ներս մտնել ուզելն «եղեռնական նպատակ» մ'ունէր։

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ռումանիոյ և Պուլղարիոյ միջև առ կախ մնացած Արապ-Թապիայի (Սիլիստրէ) խնդրոյն կարգադրութեան համար Սպարապետի դուռն 'ի մօտոյ բարձրաստիճան սպայ մը պիտի ղրկէ։

Պետական խորհրդոյ հասարակային շինութեանց ճիւղին փոխ-նախագահ Քեամիլ փաշան, որ Ալպանիոյ կողմը կայսերական Քօմիսէրի պաշտօն ալ վարած էր, քանի մ'օր առաջ մեռաւ։

Փիլիպէէն տրուած լուրերուն նայելով, ընդհանուր կառավարիչ Ալէքօ փաշան երեքշաբթի օրն յիշեալ քաղաքէն պիտի մեկնէր Արևելեան Ռումէլիի գաւառաց մէջ պտոյտ մ'ընելու համար։

Մօնիթէօր Տիւ Քօմէրս լրագիրը կըսէ թէ առաջին կարգի Անգղիացի դրամատէր մը, որոյ գործակցութիւնը խնդրուած էր Թուրքիոյ մէջ վարկի նոր հաստատութեանց կազմութեան վերաբերեալ ինչ ինչ ծրագրաց համար, հետևեալը գրած է.—
«Թուրքական կառավարութեան ա-
«մենէն աւելի վնաս տուող բանն՝
«որոշում մ'ընելու մասին Թուրք
«կառավարութեան խիստ դանդաղ
«վարուիլն է, որոյ հետևանքն այս
«կը լինի թէ մարդ կըձանձրանայ, կը
«յոգնի և իւր դրամն ուրիշ տեղ կը
«դնէ։ Ուրեմն իմաստուն փութա-
«ջանութիւն մը խիստ կարևոր է
«այսօր։»

Երէկուան Թայմզի մէջ հրատարակեալ հեռագիր մը կըսէ թէ Բէթլէհէմի օրթօտօքս եպիսկոպոսը կաթոլիկաց վերաբերեալ դերեզմանատուն մը գրաւեր է, և այս դէպքին վրայ Գաղղիական կառավարութիւնն յիշեալ եպիսկոպոսին պաշտօնանկութիւնը կը խնդրէ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԵՕՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		12,21
Այս առտու բացուեցաւ		12,36
կէս օրին		12,37
Ռումէլի երկաթուղի	Փր.	46,
Թղթադրամ	մր.	750
Մէճիտիէի տարբերութիւն	»	6 18
Հինգնոց	»	17 50
Մէթալիք		17 20
Պլինձ	»	500

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱԻԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ սեպտ. 21 'ի Մայր Եկեղեցի։

Ատեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիներն՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

1879 սեպտ. 17

Պատրիարքարան Հայոց (Կնիք Ս. Պատրիարքի)

Գումգափու

Մուշէն Պատրիարքարան քաշուած հեռագիր մը տեղւոյն Նայիպին դէմ դառն գանգատներ կընէ։

Յիշեալ Նայիպը կըծեծէ, կը հայհոյէ և այլ պապիսի անկարգութեանց և ապօրինութեանց մէջ կը գտնուի եղեր։

Ս. Պատրիարքն անմիջապէս թագրիր գրեց Բ. Դրան։

Ս. Պատրիարք Հայրն Իւսկիւտարու Սելամիէ Ճամի հրաժարեալ թաղական խորհուրդը վերահաստատեց պաշտօնին մէջ՝ հետևեալ նամակն ուղղելով առ Ատենապետն.

Մեծապատիւ Հարէնց Մ. Աբրահամ էֆէնտի

Ատենապետ Թաղ. Պատուարժան խորհրդոյ Իւսկիւտարի Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ.

Թաղիդ Քարոզիչ Արժ. Մեսրոպ վարդապետ Ճերմակեանի անվայել վարմանց պատճառաւ ծագած ցաւալի խռովութեան երեսէն Ձեր ընկերակցօք հրաժարական տուած էիք 'ի թաղականութենէ։ Արդ՝ ինչպէս որ այս կերպիկ Եկեղեցւոյ սուրբ բեմէն խօսեցայ ժողովրդեան բազմութեան՝ դատապարտելով այն ամեն արարքն՝ որք դատապարտելի էին թէ' Աստուծոյ և թէ' Եկեղեցւոյ և թէ' Ազգին առջև, և ինչպէս որ յորդորեցի զամենքը՝ մոռնալ զանցեալն և ձեռք ձեռքի տալով ազգին բարւոյն համար, Ս. Եկեղեցւոյդ պայծառութեան համար և գլխաւորապէս թաղիդ վարժարանաց բարեկարգութեան և յառաջդիմութեան համար աշխատիլ, աճապարեալ այսու գրութեամբ իմով կըյորդորեմ զՁեզ՝ որ հրաժարականնիդ մէկդի թողլով, զոր չեմ ընդունած և չպիտի ընդունիմ, ազգասիրաբար շարունակէք Ձեր աշխատութիւններն 'ի փառս Աստուծոյ և 'ի շինութիւն ժողովրդեան և 'ի բարգաւաճումն դպրոցաց թաղիդ՝ օգնելով և սատարելով այն պատուարժան հոգաբարձութեան՝ որ անձնուիրաբար կ'աշխատի։

Կը յուսամ որ մեր հրաւէրն ու հրամանը ընդունելով կը գործադրէք, և միանգամայն արտօնութիւն կուտամ Ձեզ, որ այսուհետև ո՛վ ոք ինչ ատաճանէ և կարգէ ժողովրդեան որ լինի՝ երբ յանդգնի Աստուծոյ տաճարին վրայ յարձակիլ և կամ յանդուգն ժպրհութեամբ Աստուծոյ Եկեղեցին խանգարել՝ և կամ Ձեր վրայ յարձակիլ, քաղաքական իշխանութեան յանձնէք զայնպիսին՝ որպէս զի իւր արժանաւոր պատիժը կրէ։

Այս այսպէս յանձնարարելով Ձեր Մեծապատուութեան և զձեզ Աստուծոյ յանձնելով՝ կարողութիւն և զօրութիւն կը մաղթեմ 'ի Տեառնէ և

1879 սեպտ. 17 Մնամ ընդ միշտ
աղօթարար
Գ. Կ. ՆԵՐՍԷՍ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Կը լսեմք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը վերացման Խաչի տօնին առթիւ Իւսկիւտար գտնուած միջոցին Պէրպէրեան վարժարանին ալ այցելութիւն տուեր, և աղայոց կողմէ կարդացուած ուղերձը լսելով, միանգամայն վարժարանին հիմնադրին և գտնուած վիճակին վրայ տեղեկութիւններ առնելով իւր գոհութիւնն յայտներ և քաջալերական խօսքեր ուղղեր է թէ' աշակերտաց և թէ' տնօրէն Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆէնտիին, որոյ հանճարեղ և անխոնջ ջանից արդիւնքն է յիշեալ վարժարանին ներկայ յաջող և բարգաւաճ վիճակը։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

Վան 25 օգոստ. 1879

… Խմբագիր Մասիս ազգօգուտ լրագրոյ.

Կը հրատարակուին երբեմն յօդուածներ, որ օգտակար ճշմարտութիւններ, բանաւոր առաջարկներ և խորհրդածութիւններ, կարևոր լուրեր են պարունակելով՝ ընթերցողաց ուշադրութեան արդարև արժանաւոր նիւթեր կընծայեն. բայց դըժ-

(1). Երէկ եկած հեռագիր մը այս տեսակցութիւնն իբրև ստոյգ կը ծանուցանէր։

(2). Հավասի և Ռիւթէրի հեռագրաց միջև դարձեալ անհամաձայնութիւն կայ. Հավաս կըսէր թէ այն 435 հոգւոյ կորուստը Ռուսաց կողմանէ էր, իսկ Թիւրքմէնք հազարաւոր մեռեալ ու վիրաւոր թողած էին։ Աւելի զարմանալին այն է որ Հավասի տուած լուրն ալ պաշտօնական տեղեկագրաց վրայ հիմնեալ էր։

բաղդաւոր Հրապարակի վրայ կը տեսնուին մերթ ընդ մերթ այնպիսի գրութիւններ ալ, որ չատաբախտ կարծիքը վրդովելէ զատ ուրիշ բանի չեն ծառայեր, և այսպիսի գրուածները յաճախ սխալ կամ թերի տեղեկութեանց արգասիք կը լինին:

Վանէն Մուրադ տարօրադրութեամբ առ խմբագրութիւնդ ուղղեալ և տպագրուած օրաթերթիդ 2384 երրորդ թուոյն մէջ հրատարակուած յօդուածին մէջ կը կարդամք հետևեալ տողերը. «Որովհետև այժմ վանաց մէջ սով կը տիրէ երաշտի պատճառաւ, հանգիտին մէջ առաջարկութիւն եղաւ ստացածներուն 'ի նպաստ հանգանակութիւն բանալու և ներկայ գտնուողներէն անմիջապէս ստորագրուեցաւ 14 հազար ղրուշի գումար»: Այժմ կը լսեմք թէ Խնամատար ընկերութեան գործադիր ժողովը բաւական կլորիկ գումար մը առնելէ իր առջև, կուզէ անկէ մաս մը կղզել ընկերութեան համար. բայց հանգամանաւորութեան մանրամասնութիւնը, որոյ մէջ կը տեսնուին Աղաթօնի, Թէրզիպաշեանի պէս մարդեր, և ընկերութեան մէջ գտնուած խոհեմ անդամներէն չենք յուսար որ ժողովուրդը խաբուած լինելու կերպերնոյ վրայ ընդունին, սխալ բերնէն ուտելիք պատառ լսեն: Խմբագիր Տէր, Պ. Մուրադի տուած այն տեղեկութիւնն ստուգութենէն հեռի է, ուստի կը փութամք ճշմարիտն 'ի լոյս հանել:

Խնամատար ընկերութեան նպաստն, ինչպէս գիտէք, ոչ է միայն որբ և աղքատիկ մանուկներ մէջ կրթութիւն տարածել, այլ թշուառները խնամել լինելով, ընկերութիւնս կը ցանկար Հայի թակութենէն տագնապեալ բնակիչներու օգնել նիւթապէս: Բայց Գործադիր ժողովս ընկերութեան եղելական վիճակը երբ այդ բանին առաւելական տեսաւ, որոշեց 'ի յիշատակ Մեծին Ներսէսի, որ պաշտպան էր թշուառաց և հիմնադիր անթաբարեգործական հաստատութեան, մի հանդէս կատարելով՝ հանդիսականաց գթութիւնն հրաւիրել քըցելոց վրայ, և կանխապէս ժողովս ընտրուած հանգամանակից մասնախմբը գործի սկսաւ և 13 հազարի տ գումար մը և 20 չափ ցորեան նէր ստորագրուեցաւ նոյն օր: Արդ՝ Գործադիր ժողովս հանգամանակեալ ումարէն մի մասն ուրիշ բնչ նպաստի համար կամեցած պիտի լինելու գեր իրեն կորզել, մինչդեռ ինքնապատակը պատուական օրաթերթիդ 2388րդ թուոյն մէջ հրատարակած է: Արդ յօդուածագիրը թերբբէք հանգամանակեալ գումարի մեծութենէն հրապուրուած չճորղեց, զի Գործադիր ժողովս շատ անգամ այնպիսի կլորիկ գումներ տեսած է իր առաջ, և այս հաւատ ընծայելու համար թողարկհաճի լսել որ Կ. Պոլսոյ վերջին հայրենակիցներ բուն իսկ իր յուսածին հրատարակութեան օրը 3 արծաթ մեճիտ նուիրած են Խնամատար ընկերութեան, շնորհակալեալ անհուն զգացմամբ զնա համբերլով: Եթէ Պ. Մուրադ դեռ այսքս չը համոզուիր թէ Գործադիր ժողովս իր յայտարարութեանց վստահ չէ չարժած երբէք, թող ճի փութըր ինչ համբերել, մինչեւ Խընամատար ընկերութեան արկման գործառնութեանց տեղեկագիրն որ Կ. Պոլսոյ մէջ տպագրուեց 'ի լոյս պիտի ընծայուի, փարատ իւր ամէն կասկածները:

Բաւյայոյս եմք, Տէր խմբագիր, որ ներկայս կը հաճիք հրատարակել յանդորրութիւն Մուրադի յօդուածին ընթերցողաց:

Խնամատար Ընկ. Գործադիր ժողովոյ

Ատենադպիր Մարտիրոս Կիւլուճեան

Ատենապետ Համբարձում Եղեճեան

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՑ ԱՐԴԻ ՎԻՃԱԿԸ

(Շարունակութիւն տես Թիւ 2429)

Դավրէժու վարժարանն 34 թուէն կ'սկսի: Պ. Մելքոն Թաղէոսեանն երեսփոխան լինելով եկեղեցւոյ ծախքովն նորա սրահումն չինեց մի մեծկակ սրահ և դասատու կարգուեցաւ անդ Մանուէլ վարժապետ Պաղտասարի: Անցաւ մի տարի, պատահեցաւ Մեսրովպ Թաղիաթեանց գիտնական անձը. սա առանձին մի սենում մի քանի աշակերտներ հաւաքեց, և սկսեց դաս տալ. Դավրէժցիք նորա հետ չվարուելով շատ չանեց որ թողուց գնաց Հնդկաստան: Այժմ մեզ կը յայտնուի գործի պակասաւոր կողմն, որովհետև այն ժամանակներն Դավրէժ ուսեալ անձինք չկային. նորա ուսումնական խոստացութիւնքն մեզ անծանօթ լինելով վատախօս և անհամբեր համարեցինք զայն ևս. նա լսելով չատրաւ ամիկ մարդկանց այսպիսի խօսքերն և պլուանօք թողուց գնաց: Մանուէլ վարժապետի վարժարանն տևեց երկու տարի, ես նորա աշակերտաց կարգումն էի. սա ևս ժողովրդոց հետ չվարուելով վարժարանն դոցեց և վերոյիշեալին պէս սորա համար էլ ասին խունդ մարդ է, չլինում հետը խօսիլ: Առժամանակ մը վարժարանը խանդարուեց, աշակերտքը ցրուեցան. յետ այնու եկաւ Ղազար վարդապետ Բաղիշեցին, վարժարանն կրկին բացուեցաւ. սա այն ժամանակակից մի քանի տղէտ անձինքն իւրեան հետ միացնելով ինչ որ գեր ուզեցին ժողովուրդի գլխին խաղացին, ըստ որում նոցա գիտութիւնն միայն իւրեանց երախայոց յառաջադիմութիւնն էր և ոչ ուրիշների. քիչ միջոց տևեց այդ վարժարանն, եկաւ ապա երջանկայիշատակ Պօղոս վարդապետ Ղարատաղցի գիտնական անձը, որոյ տաղանդը և հոգին կապացուցանեն իւր աշակերտներն, որոց մին է հանրածանօթ Մեսրոպ Թաղիադեանցը. այս երևելի վարդապետը առանձին մի տնում բացեց վարժարան մեծ փութաջանութեամբ, ուսման յառաջադիմութեան աշխատեցաւ 'ի սրտէ, որէ գոր աշակերտներն կաւելնային, օրինաւոր կրթութիւն ըստանալով կըյառաջանային, բարեսէր անձը կը ջանար մանկունքն յառաջացնել, որպէս զի պիտանի անդամներ լինին ազգի համար. խորամանկ Ղազար վարդապետը տեսաւ որ վարժարանի աշակերտաքըն գնալով պակսեցան, նենգութիւն 'ի գործ դնելով միաբանեցաւ ժողովրդի երևելիների հետ, խօսեցաւ նոցա հետ որ նրանց երեխերքը աւելի լաւ կրթէ, Տ. Յովհաննէս Ա. քահանային յառաջընթաց անելով Պօղոս վարդապետին դէմ յարուցին փոթորկալի վէճեր, տեսակ տեսակ զրպարտութիւններով, և վարժարանն փոցելէն յետոյ՝ չհանդարտեցան մինչև որ Դավրէժէն դուրս հանեցին, նորա ընդդէմ նիւթուած անգութ արարքն մերազնեայց չատերին յայտնի է և արժանի է մանրամասն գրելոյ, բայց երկար լինելուն համար կը թողում:

Այն միջոցին Մ. վարժապետն մի այլ տնում բաւական աշակերտ ունէր և կառուցանէր անդ, կեղծ սրտով Ղազար վարդապետը սորա հետ միաբանեցաւ և աշակերտօքը հանդերձ բերաւ իւր վարժարանն և օրինաւորապէս սկսեց վարժարանն ընթանալ. սակայն յանկարծ մի չփոթութիւն դուրս բերեց և Մ. վարժապետն վարժարանէն դուրս հանեց, չը թողուց ժամանակ անցնի, և ա'յն ատաժան մարդին նեղացոյց, մինչև անճար Դավրէժէն ևս գնաց գնաց նա. շատ չը տևեց եկաւ Կարապետ ծերունի վարժապետ Պիթլիզեցին և առանձին մի տնում վարժարան բացեց, աշակերտներ հաւաքելով սկսեց ի նորոյ դաս տալ. այս ողորմելի մարդը իւր ծեր հասակուն և տկնութուն ըստ բաւականին կը ջանար աշակերտները յառաջացնել, սակայն դարձեալ Ղազար վարդապետն նենգութիւն գործ դրեց, որով Կարապետ վարժապետին ևս իւր աշակերտօքն հանդերձ բերեց իւր վարժարանն. մի միջոց յետոյ նորա գլխին էլ մի փոթորիկ դուրս բերելով նորան էլ փախցոյց, որովհետև վարպետ էր եղած այս գործոց մէջ. այնուհետև անհոգ նստեցաւ, վասն զի ոչ ոք չդար իւր դիմացը. երրէք աշակերտացն էլ չէր հետևէր: Ես իմ ընկերներիս մէջ արիադոյն լինելով մի օր համարձակութեամբ մի թուղթ առի իրեն և խնդրեցի որ մի օրինակ գրէ ինձ համար և մի քանի օրէն զինի յետս պահանջեցի զայն, ա'հա օրինակս որ գրեր էր. «Երկու ամիս է որ քո ամսականն մնացեր է, կը յուսամ որ շուտ բերես և պատուհետե էլ բնաւ չյետացնես.» սա եղև իմ առաջին և վերջին օրինակն, դժբաղդաբար բնութիւնն էլ ինձ այսպէս չէր օժտած որ նորա առողկային երգերէն միայն օրծանանայի, ինչպէս շատերի համար յօրինած էր, որովհետև որբ էի և համարումն չունէի. մերձ հինգ տարի կարդալէն և Զամչեան քերականութեան թերթերն ի զուր յեղյեղելէն յետոյ ընդունեցի և ոչինչ, որովհետև ոչ չարադրութեան ձև կը հասկացնէր, և ոչ քերականութեան կանոնի բուն իմաստն, և ոչ էլ հոգաբարձու կամ տնօրէն կար, որ հարցմամբ և քննութեամբ իմանար գործի թերութիւնն, որով աշակերտաց անգին վայրկեանքն ի զուր սպառեցան և ի զուր տեղ վատնեցի իմ մօր գիշեր ցերեկ արած աշխատութեան վաստակը. միայն այնքան լաւ էր որ աշակերտքս ամենքս էլ միատեսակ էինք, այն էր որ մի ցաւ չզգացի. վարժարանին յառաջադէմ աշակերտքն ուսմունքներն հասուցեր էին վերին աստիճանի. Զամչեան քերականութիւնն ոչինչ. հատարակաց էր Ճարտասանութիւն, Փիլիսոփայութիւն, Աստուածաբանութիւն և Տրամաբանութիւն, բայց ուսինններն սովորելով ազատ կարող էին արտասանել և մէջի եղածներն կարող էին պարզ կարդալ. իսկ բուն իմաստը հասկնալ մեզ վերաբերելի չէր այդ. այսու ամենայնիւ Ղազար վարդապետի և ժողովուրդի մէջ ևս դժուարութիւն պատահելով դոցուեցաւ այդ վարժարանն, և այն ճարտասան ու փիլիսոփայ աշակերտքն նորէն սկսեցին աշակերտ լինիլ, ոմանք ոսկերչի, ոմանք դերձակութեան: Այսպէս գիտականք չկարողացան մի վարժարան կառավարել, թող ուսինններն պահէին իրանց համար և խեղճ նորահաս մանկանց գոնէ պարզ ընթերցանութիւն սովորեցնէին որ թափառական չլինէին: Սա էլ պէտք չէ մոռնալ որ ամեն Ծնունդ կամ Զատիկ տօն իբրկուններն՝ մարգարէութեան գրքերը՝ նա մանաւանդ Դանիէլին անգիր բարձրաձայն կարդալով կը թնդացնէր եկեղեցին իմ անճոռնի ձայնովս ի զարմացումն տգէտ հանդիսականաց:

Հետևեալ Բուռով

ԳԻՇԵՐԱՀԱՆԴԷՍ

ի Նպաստ Արարատեան ընկերութեան

Կարգադիր Յանձնախումբը պատիւ ունի ծանուցանել թէ ըստ իւր նախորդ յայտարարութեան, հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիւրակէ գիշեր սեպտ. 23 (5 հոկտ.) Պէօյիւքտէրէ Մըսըրլը Վսեմ. Օննիկ պէյի պարտիզին մէջ, և պիտի սկսի ժամը 2ին (Եւրոպական 8).

Շոգենաւուց երթևեկութեան ժամերն հետևեալ կերպով տնօրինուած են:

Շիրքէթի Խայրիէի արագընթաց շոգենաւներէն մին, կիւրակէ օրը երեկոյեան ճիշդ ժամը 10 3/4 (Տաճ.) մեծ կղզիէն մեկնելով պիտի հանդիպի, Գալըգիւղ, Իւսկիւտար, Գուզկունճուք, Պէօյիւքտէրէ:

Նոյն ընկերութեան մի ուրիշ շոգենաւն ալ ժամը 11 3/4ին կամուրջէն ելնելով պիտի հանդիպի, Բաշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Րումէլի Հիսար, Պէյաճը քէօյ, Եէնի քէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ:

Վերադարձը տեղի պիտի ունենայ կէս գիշեր ժամը 6ին լուսին լոյսով և դարձեալ վերոյիշեալ նաւամատոյցներն հանդիպելով:

Այս շոգենաւուց մէջ պիտի ընդունուին միայն պարահանդէսի տոմսակ ներկայացնող անձինք. համարձ ընտանեօք և առանց վճարման:

Քարտուղար Յանձնախմբին

19 սեպտ. 1879 Գ. Նորատունկեան

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէֆաթ իտէն թէպաայի տէվլէթի Օսմանիյէնին վէրէսէսինէ այիտ օլուպ, միւտտէթը մէախուտէն պէրու քիթապէթ սանտըղընտա մահֆուզ պուլունան մէպալիղ էսհապը թարաֆընտան արանմայուպ, հալի ինզիւէ գալմըշ օլմասընա վէ պունլար՝ մէյանընտա մէմալիքը էճնէպիյէտէն մէմալիքը Օսմանիյէյէ պուլունան պարայի թէպաայը սալթանաթը Սէնիյէ հէսապընա կէօնտէրիլմիշ մէպալիղ տախի օլուպ, քիթապէթ պունը իյա նիհայէ մէզքիւր վէղնէտէ հըֆզ իթմէք մէսուլիյէթինի տէրուհտէ իտէմէյէճէյինէ պինաէն, իշպու թարիխտէն իթիպարէն ալթը մահ զարֆընտա մէզքիւր մէպալիղը արաթասըզ օլանլար թարաֆընտան սուրէթը քանունիյէտէ տէլալէթ վէ պիւրհան իրայէսի իլէ ախզ օլունմատըղը սուրէթտէ խազինէի մալիյէյէ զամմըրընտա իրատ քայտ օլունաճաղը իլան օլունուր:

Լիրա

12 Տէրսաատէթտէ տօղմուշ օլտուղը հալտէ Օրտուին նամ չէհրինտէն կէչէր իքէն պօղուլմուշ օլան Թամիր Աբրահամ իսթանֆըն մէտրուքաթը էսմանը օլարագ 26/14 Թէշրինի սանի 1870 թարիխի իլէ Բէթրըսպուրկտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

Գար. Բոլ

15 Թաղանթրօն ճիւլուրընտա վէֆաթ իտմիշ օլան Նօկի Քանաեօթի նամ քիմէսնէնին մէտրուքաթը էսհամը օլուպ 26 չուպաթ 1873 թարիխի իլէ Բէթըրսպուրկ սէֆարէթի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

80 13 Քէզա » Միխթէսօֆ » ».

37 6 Մինիր Ահմէտ Գասըր օղլու նամ մէհաճիրին ալաճաղընտա մահսուպէն 3/17 մարտ 1873 թարիխի իլէ Թիֆլիստէն կէօնտէրիլմիշ տիր.

90 113 Թիֆլիստէ վէֆաթ իտէն Ըստանքօ Պաթութա թարաֆընտան պըրագըլմըշ օլուպ 18/30 Թէշրինի էվվէլ 1873 թարիխի իլէ Բէթրըսպուրկ սէֆարէթը սէնիյէսի մարիֆէթի իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր.

33 8 8 Թէշրինի սանի 1872 թարիխինտէ Միխայօսկիտէ իւֆան Եօրկիէֆ թարաֆընտան պըրագըլմըշ օլուպ 30 Թէմուզ 1874 թարիխի իլէ Բէթըրսպուրկտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

31 19 Մուշ սանճաղընտա տօղմուշ օլտուղը հալտէ 1872 թարիխինտէ Երիվանտէ վէֆաթ իտմիշ օլան Մարգար Արսէն թարաֆընտան պըրագըլմըշ օլուպ 30 Թէմուզ 1874 թարիխի իլէ Բէթըրսպուրկտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

25 4 Վանտա միւթէվէլլիտ վէ

1873 Թարիխինտէ Գամանտալըա Նօտօ Ղաւրճի.ք Նաճիյէսինտէ վէֆաթ իթմիշ օլան Հաճի Ցակոբ Տէր Աւետիս Թարաֆընտան պըրագըլմըշ օլուպ պալէատէ.րի մէպալիղ իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր ·

80 1 1 Քեանունի Էվվէլ 1872 Թարիխինտէ Նէվլի Ջէրգասի.քտէ վէֆաթ իթմիշ օլան մարանկօզ Նիգօլա Սէրվէրօնըն էշեաըը օլուպ 17 Թըշրինի սանի 1874 Թարիխի իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր

70 3 Թըշրինի սանի 1875 Թարիխի իլէ Հաֆըզա Սատըգհէսապընտա Բէլթըըպուրկտան կէօնտէրիլմիշ տիր ·

40 89 10 Նիսան 1875 Թարիխի իլէ Վարգան հիսապընա Բէլթըըպուրկ սէֆարէթ սէնիյէսինտէն կէօնտէրիլմիշ տիր·

60 10 19 մարտ 1876 Թարիխի իլէ Թիֆլիստէ վէֆաթ իթմիշ օլան Անդօան Միքայիլ վէ Աշօթ օղլու Ադամնամ քիմէսնէլէրին մէրասընտան հասըլ օլան

26 3 Թէպաայը տէվլէթի Ալիյէտէն օլուպ Պայազիտտէ սօղմուշ օլտուղու հալտէ 20 մայիս 1875 Թարիխինտէ Բուսիատա Պէպէսէֆիսկի նամ մահէլտէ վէֆաթ իթմիշ օլան Կարապետ Ղազէրօֆ վէ Եախօտ Կարապետ Ղազարօֆ նամ քիմէսնէնին էշեասընըն ֆիրուխտի էսմանը օլարագ 14 քեանունի սանի 1879 Թարիխի իլէ Բէթըրպուրկ սէֆարէթի սէնիյէսի մարիֆէթի իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր ·

88 Թարպազըրսուտա սօղմուշ օլտուղու հալտէ 1 Թէմուզ 1875 Թարիխինտէ Բուսիատա Մարսինօլչէհրինտէ վէֆաթ իթմիշ օլան Բարանտօրլօ Բօլիսըըօնի նամ քիմէսնէնին էշեասընըն ֆիրուխտի էսմանը օլարագ 8 չուպաթ 1879 Թարիխի իլէ Բէթըրպուրկ սէֆարէթի սէնիյէսի մարիֆէթի իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր :

ՏՕՔԹԼՕՐ Մ· ՄԱՐՔԻ

Վիէննա մէ.քթէպինտէ Տիբլօմա ալըշ վէ պուհնա սէնէլէրտէն պէրու կէրէ.ք Լվրօբա վէ կէրէ.ք Ասիաթանէտէ քէսպը շէօհրէթ իթմիշ օլան Տօ.քթէօր Մարքի պու սէֆա Օրթաքէօյտէ քէնար խանէսինտէ հէր կիւն սաաթ 6ա գատար խասթա գապուլ խաէճէկի վէ սաաթ 7տէն 9ա գատար տախի Գալաթատա Սանտըգճըլար իչինտէ Պաղչէվան օղլու 59 նումէրօլու էճզախանէսինտէ պուլունաճագ տըր , վէ հէր չարշամպա վէ բազար կիւնլէրի տախի Օրթաքէօյտէ Տէրէ իչինտէ Ն· 119 Թահթճեան էճզախանէսինտէ սապահտան սաաթ 6 ա գատար ֆագիր խասթէլէրի մէճճանէն գապուլ խաէճէ.ք տիր :

Միւմայիլէյհ Տօ.քթէօր լավութալըգ վէ ճէրրահլըգտա մէհարէթի ֆէվգէլատէ օլուպ , բահիմ ու ֆիւնէթի, կէօյիւս վէ տէրի խասթալը.քլէրի վէ ֆրէնկի վէ պունտան գալմա կէօզ գուլագ վէ պուրուն վէ պօղազտա պուլունան եարէլէրի վէ վիճուտտա օլան եէլլէրինի նէ գատար էսկի օլսա՝ ազ վագըթ զարֆընտա տէֆ խաէճէկինի, վէ պէլ սօղուգլուղունու տախի էսկի վէ եէնի քէնտի իճատ իթմիշ օլտուղու պիր ալաթ իլէ օն տէֆատա տէֆ խաէճէկինի բաղպէթլու աճալէյէ իլան իտէր : 18

CHILDREN TEETHING

ՍՈՒԹԻՆԿ ՇԻՐՕՓ

Ցայտնի է որ երախայք ծնանելէն մինչ երեք տարեկան հասակը գրեթէ չարունակ փորի ցաւ · փորհարութիւն, ստամոքսի անհանգստութիւն, անքուն միալ · ջղային գրգռութիւն եւայլն կունենան , մանաւանդ ակռա հանելու միջոցին, և այս նեղութիւններն ալ աւելի կը սաստկանան ամառւան տաք եղանակին ։ Սութինկ Շիրօբը վերոյիշեալ դժուարութեանց ամենուն ալ առաջքը կառնէ ու կը բըժըշկէ, որով երախան կը հանգչի ու կը զօրանայ յուրախութիւն մեծ իւր ծնողաց ։ Գործածողները շատ գոհ են ։ Ուզողը կրնայ փորձել · գինն աժան է · նորածին երախայից կաթիլով կը տրուի , վեց ամիսէն վեր եղողին օրը երեք անուշի դրգալ · կը ծախուի Կ· Պօլիս Ղալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղազան։

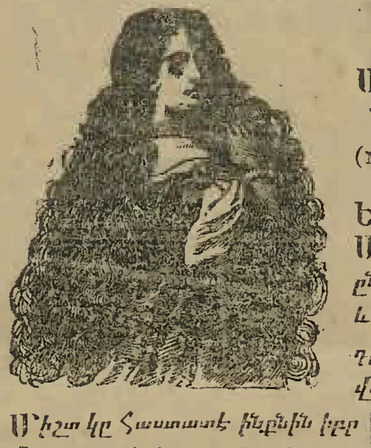

"Կատարելութիւն"·

ՄԻՍԻՍ Ս· Ա· ԱԼԼԷՆԻՆ
Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը ;

(MRS. S. A. ALLE'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբեք չվրիպիր որոգելու Ալեւոր Մազը ’ի երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք , աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն : Իր արդիւնք ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Միշտ կը հաստատէ իրենին իբր մազին բնական զօրացուցիչը :

Կանացի մազոյ Նորոգողը բնութիւնն մին է ·

Գլխաւոր Մթերանոցը(Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON Iw, Լոնտոն, Անգլիայ :

Կը ծախուի ամէն Կեղծածամավաճառ րէն , Անու շահոտ Իւղավաճառներէն , և Անգլիացի Դեղավաճառներէն :

Կ· Պօլիս Ս· Քանդիւ.ք եղբարքով, Ֆարմասի Պրիթանի.ք Բէրա Մեծ փողոց և Լամբրոբուլօ եղբարց քով , Անգլիական մթերանոց , Եիւ.քք Գալաթըըմ Ղալաթիա։

ԽՍԿԻՒՏԱՐ ԲԱՆՈՒՇՈՒԳՆԱՒՆԵՐԸ

Իւսկիւտարէն Կամաւբչ·		Կամաւրջէն Իւսկիւտար·	
ժամ	ժամ	ժամ	ժամ
12	7	12 15	8
12 30	8 15	12 45	8 30
1	8 35 Պէշիքթաշ	1 15	9
1 25	9 15	1 40	9 30
2	9 35	2 15	9 50
2 30	10	2 45	10 10
2 55	10 25	3 10	10 35
3 30	10 45	3 45	11
4	11 5	4 15	11 20
4 30	11 25	4 40	11 40
5 5	11 40	5 15 Պէշթ·	11 50
5 45	12	6 10	12 5

ԿԻՐԱԿԻՐԵՐԸ

Իւսկիւտարէն Կամաւրջ:		Կամաւրջէն Իւսկիւտար·	
ժամ	ժամ	ժամ	ժամ
			5 25 Պէշթ·
	5 25		6 25
12 30	6 35	2 30	8
1	8	1	8 45
1 30	8 40 Պէշիքթաշ	1 30	9 20
2	9 20		10
2 30	10	30	10 30
3 5	10 30	5	11 5
3 45	11	45	11 35
4 30	11 30	30	12 5
5	12		

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ· Ս· ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878ի

ՃՕՐՃ ԲՐԱՅՍԻ
(George Price)

ՏԻԵԶԵՐԱՀՌՉԱԿ ԵՒ ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ԵՐԿԱԹԱՇԷՆ ԵՒ ՊՈՂՊԱՏԱՇԷՆ
ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ
(ՔՕՖՐ—ՖՕՐ)

Արկղամուրք և Բանալիներու աշխարհահռչակ Գլէվէլնտը գործարան
40 Տարիէ աւելի հաստատուած ·

NEC PLUS ULTRA
Անստնել

ԱՐԿՂԱՄՈՒՐ ԵՒ ԲԱՆԱԼԻՆԵՐ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ

Գործարանադրոշմ

Կրակի և վառօդի դիմացող
Գողի անմատոյց
Խարտոցի , ծակող և պտտող գործիքներու դէմ բացարձակապէս ապահով ։

Անգղիոյ արքունի Նաւարանի և Դրամատան ինչպէս նաև կառավարական բոլոր գործարաններու և յարկերու յատուկ շինողն ու մատակարարը :
Ցատկապէս ոսկերչաց, դրամափոխերու և այլ մասնաւորաց համար շինուած արկղամուրներ :

Այս գործարանին համբաւը աշխարհածանօթ է։ Մինչև ցայսօր եղածներուն վըրայ ամեն կերպով գերազանց լինելն անհամար վկայներով և բազմաթիւ մրցանակներով հաստատուած :

Ճօրճ Բրայսի տրուած վկայականներէն հետևեալը յառաջ կը բերեմ, արգոյ հասարակութեան դատողութեան թողլով :

ՍՈՍԿԱԼԻ ՀՐԴԵՀ

Ի Ռիօ տը Ժանէյրօ

Տէր· — Իմ կալուածներս վերսաին հրոյ ճարակ եղան և դժբաղդաբար ապահովուած չէի ոչ գոյքերս և ոչ ապրանքներս : Սակայն ձենէ գնած Արկղամուրս բացած ժամանակս տետրակներս և թղթերս ամբողջապէս անվնաս գտայ, որուն համար երախտապարտ եմ ձեզ։

Ձեր Արկղամուրին ճիշդ քովը ուրիշ մ'ալ կար , որն որ Պ· Քօյթի (Coates) գործարանէն ելած էր · այս վերջինին մէջ գտնուած տետրակներն և կարևոր թղթերն ամենքն ալ այրած էին , մինչդեռ ձեր Արկղամուրն , որուն մէջ կը գտնուէին բացի տետրակներէ և թղթերէ 10 լիրա (որ բռնկածի ունենալիք գործի մը իբր առ , զոր պահած էի հոն ...

Հրդեհէն երկու օր վերջը երբ Բօլիսը բացաւ ձեր Արկղամուրը թէ վառօդը և թէ Արկղամուրին ներքին կողմը բոլորովին անվնաս գտաւ · Նա մանաւանդ վառօդը՝ որ ճիշդ մի և նոյն վիճակի մէջ էր ինչ որ էր հրդեհէն առաջ :

Ռիօ տը Ժանէյրօ — Ընդունեցէք եւ
8 ապրիլ 1868 — (Ստորագրեալ) Վ· ՍԲԻԻԼԻ

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց և վկայականներու վաւերացման համար , պէտք է դիմել առ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ Գլէվէլնտ գործարանին յատուկ գործակատարն Տաճկաստանի և Պուլղարիոյ համար, Աստ խան թիւ 9· և կամ առ Պ· Մ· ՊԱԼԵԱՆ , փաճառապան Աստ խան թիւ 1 :